

Verduurzamen door anders te contracteren

Als u een schoolgebouw wilt verduurzamen, kunt u gebruik maken van 'anders contracteren'. In dit informatieblad vindt u handige informatie én adviezen uit de praktijk.

Wat is voor mij de meerwaarde van anders contracteren?

De aanleiding om te zoeken naar andere contractvormen is meestal vrij praktisch. Bijvoorbeeld omdat het onderhoud de organisatie boven het hoofd groeit of omdat iemand met pensioen gaat. Als een schoolbestuur dan toch naar een oplossing zoekt en een contract aangaat met een nieuwe partij, is het handig meteen de duurzaamheidsdoelen in het nieuwe contract mee te nemen. Voor dit informatieblad zijn door 'Bouwstenen voor Sociaal' drie voorbeelden uit de praktijk uitgewerkt. (Klik op onderstaande voorbeelden om ze te openen).

1. [Duurzamer onderhoud in Enschede](#)
2. [Hof van Twente; teleurstelling voorkomen](#)
3. [Erfgooiers College; Toekomstbestendig](#)

Wat is er anders aan anders contracteren?

Anders contracteren gaat maar voor een klein deel over het contract zelf of de techniek van het aanbesteden. Het gaat vooral over een andere manier van denken en handelen, van kennis en kunde en van cultuur. Zo is het van belang dat [de opdrachtgevende partij \(het schoolbestuur\) scherp kan formuleren](#) wat ze precies wil en de uitvoerende partij de nodige ruimte krijgt om naar eigen inzicht te handelen. Niet de techniek (het middel), maar het resultaat is van belang. De uitvoerende partij moet het vertrouwen geven dat aan de juiste dingen wordt gewerkt en zich maximaal inzetten om binnen de gestelde randvoorwaarden de doelen te bereiken.

Is mijn organisatie ingericht om anders te gaan contracteren?

Niet iedere organisatie is daar rijp voor. Er moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan om het tot een succes te maken. Die voorwaarden zijn lang niet altijd aanwezig. Tijd en houvast zijn nodig. Maar daar kan aan gewerkt worden. Als de competenties om tot een ander contract te komen bijvoorbeeld niet in huis zijn, kunnen die worden ingehuurd. En vertrouwen in elkaar krijg je niet door het uit te spreken, maar door het te laten zien. Daartoe moeten partijen bereid zijn.

Hoe verkrijg ik draagvlak in mijn organisatie?

Een nieuw contract voor het onderhoud van het schoolgebouw(en) of onderdelen daarvan bieden de uitgelezen kans om ook de energieprestaties van een gebouw of de gebruikerstevredenheid in het contract mee te nemen. Gebruikers kunnen helpen bij het inzichtelijk krijgen van de punten waar verbetering nodig is. Het contract is geen individuele opdracht maar een gezamenlijk partnerschap. Dat begint bij de dagelijkse dingen, dicht bij de mensen, hun intrinsieke motivatie en dat wat binnen hun bereik ligt. Als daaraan voorbij wordt gegaan, bouw je aan weerstand, als je er op inspeelt aan succes.

“Een nieuw contract voor het onderhoud van het schoolgebouw biedt een uitgelezen kans om ook de energieprestaties in het contract mee te nemen.”

BOUWSTENEN VOOR SOCIAAL

De praktijkervaringen leren ons dat de volgende vijf voorwaarden van cruciaal belang zijn bij anders contracteren.

1. Kennis en ervaring

- Kennis en ervaring met de mogelijkheden van anders contracteren, risicomangement en contractmanagement (wordt vaak ingehuurd)
- Zicht op haalbaarheid en kansen en risico's bij elk van de contractpartners
- Samenwerkingscompetenties, waaronder goed vragen kunnen stellen

“Gaandeweg kom je de acties tegen die je binnen de eigen organisatie nog te doen hebt om aan andere vormen van contracteren echte invulling te geven”

2. Focus organisatie

- Niet de focus leggen op techniek en kosten, maar op het beoogde doel
- Hetzelfde doel voor ogen qua inhoud, geld, samenwerking en continuïteit
- Zowel oog voor het eigen belang als die van de contractant

3. Informatie en systemen

- Relevante, betrouwbare en actuele (gebouw)informatie (bestaande situatie)
- Informatie over zowel het gebouw als over het (energie)gebruik en gebruikersgedrag
- Ook sturingsinformatie en relevante informatie voor de levensduurbenadering
- Gelijke informatie op relevante onderdelen (informatie delen, systemen koppelen, samen systeem gebruiken)

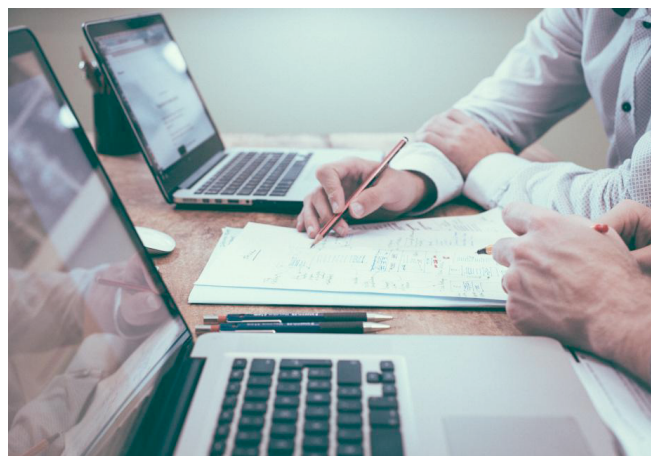
4. Besturing en beheersing

- Ambities helder en weten waarop je wilt sturen (voortvloeiend uit de organisatiedoelen)
- Sturen op waarden, met duidelijke KPI's (ook zachte kpi's zoals samenwerking)
- Voldoende middelen (tijd, geld, competenties)
- Financiële kaders helder en doorvertaald naar contractant (gebouwgebonden, per deelportefeuille of totale contract)
- Open begroting en managementrapportages vanuit contractant als basis voor vertrouwen en gesprek
- Heldere managementrapportages over kosten, geleverde kwaliteit, risico's en kansen

5. Rollen en samenwerking

- Klik tussen de organisaties
- Helder doel en hoe partijen zich tot elkaar verhouden qua verantwoordelijkheden en risico's
- Heldere kaders met duidelijke afspraken en ruimte om te handelen en in te spelen op nieuwe ontwikkelingen
- Helder over verrekeningen en betalingen
- Helder voor hoe lang partijen aan elkaar verbonden zijn en voorwaarden voor ontbinding

Vaak zijn de boven genoemde voorwaarden voor succes nog niet aanwezig. Het vormt deels een verklaring voor de weerstand om met anders contracteren aan de slag te gaan. Het kan helpen om ervaring op te doen en van daaruit verder te bouwen. Het kan zinvol zijn daarbij klein te beginnen, dicht bij de doelen van de organisatie en het niet ingewikkelder te maken dan het is. Gaandeweg kom je de vragen tegen en de acties die je binnen de eigen organisatie nog te doen hebt om aan andere vormen van contracteren echt een invulling te geven.

Meer informatie over de mogelijkheden van anders contracteren

Bouwstenen voor Sociaal

[Informatiepagina duurzaam meerjaren onderhoud](#)

Ruimte-OK

[Informatiepagina Prestatiecontracten](#)

RVO Nederland

[Informatiepagina Prestatiecontracten](#)

Green Deal Scholen

[Praktijkverhalen met andere vorm van contracteren meerjarenonderhoud](#)

[Praktijkverhalen met andere contractvormen voor het opwekken van energie](#)

[Opbrengsten gehouden werkbijeenkomst Anders Contracteren](#)